

8.10.2024

Fokus på arbetsförmågan i kommunerna och välfärdsområdena under följande valperiod

Keva vill göra de politiska beslutsfattarna uppmärksamma på kostnaderna för arbetsförmåga i den offentliga sektorn samt på sådana metoder inom arbetsmiljöledning med vilka kostnaderna kan hantteras och minskas.

Keva hoppas att partierna och de politiska beslutsfattarna i kommunerna och välfärdsområdena ska välja upprätthållande av arbetstagarnas arbetsförmåga och främjande av bästa praxis inom arbetsmiljöledning som ett av de viktigaste strategiska måtten i de offentliga organisationernas ekonomi- och personalpolitik.

Personalens arbetsförmåga inverkar direkt både på ekonomin i organisationerna i den offentliga sektorn och på den rådande bristen på kvalificerad arbetskraft.

Bästa praxis inom arbetsmiljöledning kan spara hundratals miljoner euro

De direkta kostnaderna för arbetsförmåga uppgår enbart i kommunsektorn till drygt en miljard euro per år. De årliga kostnaderna för arbetsförmåga i den offentliga sektorn – kommunsektorn, staten och den evangelisk-lutherska kyrkan – beräknas till cirka 1,5 miljarder euro i direkta kostnader till arbetsgivarna. Majoriteten av detta orsakas av kostnader för sjukskrivningar. Summan ökar avsevärt när indirekta kostnader, såsom förlust av produktivitet, kostnader för vikarier, övertid och hantering av sjukfrånvaro beaktas.

2023	Sairauspoissaot	Työkyvyttömyyseläkemaksut	Työterveyshuolto	Tapaturmavakuutus	Yhteensä
Julkinen sektori	1 066 M€	266 M€	160 M€	70 M€	1 562 M€
Kunta-ala	470 M€	112 M€	70 M€	37 M€	689 M€
Hyvinvointialueet	380 M€	92 M€	53 M€	19 M€	544 M€
Valtio	198 M€	51 M€	33 M€	12 M€	323 M€
Kirkon ala	18 M€	11 M€	4 M€	2 M€	36 M€

Kalkylen över kostnaderna baserar sig på en modell där kostnadsuppgifterna som materialet representerar kan beräknas för hälften av de försäkrade. De totala kostnaderna har beräknats utifrån detta genom att sätta kostnadsandelen i proportion till arbetsgivarens storlek. Pensionssystemet för den evangelisk-lutherska kyrkan har ingen invalidpensionsavgift och därför visas där invalidpensionsutgiftens relation till lönesumman och respektive arbetsgivares relativa andel av hela pensionssystemets invalidpensionsutgift.

8.10.2024

Enligt Kevas utredningar kan man enbart i kommunsektorn årligen spara cirka 500 miljoner euro i kostnader för arbetsoförmåga genom att ta i bruk bästa praxis för arbetsmiljöledning som påverkar arbetsförmågan.

Sjukfrånvarokostnaderna är en mycket betydande kostnadspost som till och med överstiger invalidpensionerna. Betydande besparingar kan genom förnuftiga åtgärder också göras i dem.

Orsaker till invalidpension

År 2023 gick totalt 4 912 personer i invalidpension från offentlig anställning, varav 4 177 personer från kommunsektorn, 531 personer från staten, 125 personer från kyrkan och 50 från FPA. Invalidpensioneringarna betonas i åldersgruppen över 55 år. Psykiska störningar, i synnerhet depression och recidiverande depression är allt oftare orsaken till invalidpension. Enligt FPA:s registeruppgifter är det uttryckligen psykiska störningar som orsakar det största antalet dagar med sjukdagpenning som ersätts på hela befolkningens nivå. År 2023 fick över 100 000 finländare sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa.

Sjukfrånvaron i kommunsektorn har ökat något (Arbetshälsoinstitutets Kommun 10-undersökning och Keva). Under coronapandemin minskade antalet sjukskrivningar visserligen något, men det finns skillnader mellan yrkesgrupperna. Sjukfrånvaron har minskat bland distansarbetande experter och kontorsarbetare. Enligt FPA:s statistik har däremot sjukfrånvaron ökat och blivit längre i flera yrkesgrupper inom vården.

Kevas uppgift är att hjälpa arbetsgivare i den offentliga sektorn att främja arbetsförmågan

Keva är den enda aktören i arbetspensionsbranschen vars lagstadgade uppgift är att minska risken för arbetsoförmåga bland arbetstagarna i kommunsektorn, staten, den evangelisk-lutherska kyrkan, FPA, Finlands Bank och välfärdsområdena. Keva genomför denna uppgift genom att hjälpa arbetsgivare i den offentliga sektorn att bygga upp och utveckla processer för arbetsmiljöledning och företagshälsovårdssamarbete. Arbetsmiljöledning måste vara en integrerad del av ledningssystemet för att den ska stödja organisationernas strategiska mål.

Kvaliteten hos arbetsmiljöledningen inverkar direkt på ekonomin i organisationerna i den offentliga sektorn. Därför är strategisk utveckling av arbetsmiljöledning avgörande för att organisationerna ska kunna anordna tjänster kostnadseffektivt.

Den strategiska ledningen av arbetsmiljöledningen är indelad i olika roller på olika nivåer i organisationen. Den politiska ledningen beslutar om mål, uppföljning och resurser. Cheferna ansvarar i sin tur för det praktiska genomförandet tillsammans med personalen. Ett gott samarbete mellan den professionella och politiska ledningen främjar arbetet i hela organisationen eftersom det utgör grunden för genomslagskraftig arbetsmiljöledning och hela kommunens och välfärdsområdets lednings- och samarbetskultur.

Keva erbjuder beslutsfattarna den bästa kompetensen om arbetshälsa i den offentliga sektorn

Genomslagskraftig arbetsmiljöledning kräver effektiv analys och utnyttjande av data om risker för arbetsoförmåga. Keva erbjuder arbetsgivarna i den offentliga sektorn digitala tjänster för arbetsmiljöledning, data och

8.10.2024

analyskompetens som gör det möjligt att förutse risker för arbetsförmåga och att välja och vidta resultat-inriktade åtgärder på olika koncernnivåer.

Under den kommande valperioden kommer nya beslutsfattare att kunna ta ställning till många politiska åtgärder som påverkar arbetsförmågan. Keva tillhandahåller aktuell information om frågor som rör arbetsmiljöledning som underlag för beslut. Före valet kommer Keva att ta fram olika statistik- och forskningspublikationer om pensionering, arbetshälsa och arbetsmiljöledning som gäller arbetstagarna i kommuner och välfärdsområden.

Prenumerera på Kevas meddelande till beslutsfattare till din e-post

Om du vill hålla dig uppdaterad om frågor kring arbetsförmågan kan du prenumerera på Kevas regelbundet utkommande meddelande till beslutsfattare på adressen: <https://www.keva.fi/sv/detta-ar-keva/for-media-och-intressenter/>

Länkar till artiklar om praktiska åtgärder för arbetsmiljöledning och resultat av dem:

I Norra Savolax välfärdsområde är arbetshälsan en fråga för alla <https://www.keva.fi/sv/nyheter-och-artiklar/i-norra-savolax-valfardsomrade-ar-arbetshalsan-en-fraga-for-alla/>

Goda resultat med hjälp av terapi med låg tröskel i Lapplands sjukvårdsdistrikt <https://www.keva.fi/sv/nyheter-och-artiklar/stod-for-psykiskt-valbefinnande-med-lag-troskel/>

Satsningar på arbetsmiljöledning inom HUS Psykiatri <https://www.keva.fi/sv/nyheter-och-artiklar/satsningar-pa-arbetsmiljoledning-inom-hus-psykiatri/>

Hållbar arbetsförmåga byggs upp inom småbarnspedagogiken i Vanda <https://www.keva.fi/sv/nyheter-och-artiklar/hallbar-arbetsformaga-byggs-upp-inom-smabarnspedagogiken-i-vanda/>

Kempele kommuns verksamhetsmodell för ork i arbetet <https://www.keva.fi/sv/nyheter-och-artiklar/fortsattning-i-arbetet-kan-stodjas-genom-lampliga-arbetsuppgifter/>

Kompetent personal håller Puro i gång <https://www.keva.fi/sv/nyheter-och-artiklar/kompetent-personal-haller-puro-i-gang/>

Personalen i Vaaranlampi skola investerar i arbetshälsan <https://www.rovaniemi.fi/news/Vaaranlammen-koulun-henkilokunta-panostaa-tyohyvinvointiin-/34981/52f6deb1-da52-432c-b62f-0aed93a074e2>

Ta del av projektet Hållbart arbetsliv som utvecklar verktyg för att stödja arbetsmiljöledningen i den offentliga sektorn: <https://www.keva.fi/sv/detta-ar-keva/hallbart-arbetsliv/>

8.10.2024

Ytterligare information: Ledande expert **Ismo Kainulainen**, tfn 050 517 3594, ismo.kainulainen@keva.fi

